

ประกาศกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์
พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๗

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ วรรคสอง บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์จากการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการมีกฎหมายเพียงพอเท่าที่จำเป็น การพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ การลดความซ้ำซ้อนและขัดแย้งของกฎหมาย การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยในการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๗ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ตลอดจนแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีกำหนด ซึ่งจะต้องมีการประกาศการเปิดรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น ดังนั้น เพื่อให้การประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นไปตามกฎหมายและแนวทางดังกล่าว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

๑. การรับฟังความคิดเห็น

๑.๑ กฎหมายที่จะเปิดรับฟังความคิดเห็นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒
พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๗ และกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๗

๑.๒ ผู้เกี่ยวข้องที่จะทำการฟังความคิดเห็น

- (๑) ผู้บริหาร/พนักงานส่วนท้องถิ่น/ข้าราชการส่วนท้องถิ่น/เจ้าหน้าที่ ในสังกัดเทศบาล
- (๒) ผู้บริหาร/พนักงานส่วนท้องถิ่น/ข้าราชการส่วนท้องถิ่น/เจ้าหน้าที่ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ไม่รวมเทศบาล)
- (๓) เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- (๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกระทรวงการคลัง (สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, กรมสรรพากร, กรมสรรพสามิต)

/(๕) เจ้าหน้าที่...

- (๕) เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๖) ประชาชนในท้องถิ่น/ประชาชนทั่วไป
- (๗) หน่วยงานอื่น ๆ

๑.๓ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมสำหรับผู้เกี่ยวข้องแต่ละกลุ่ม โดยมีวิธีการหลักที่จะนำมาใช้ ดังต่อไปนี้

(๑) รับฟังความคิดเห็นผ่านทางระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th)

(๒) การทำหนังสือสอบถามความคิดเห็น

ทั้งนี้ ประชาชนทั่วไปสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) หรือผ่านช่องทางตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

๑.๔ ระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็น

วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘

๑.๕ รอบระยะเวลาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

การประเมินผลสัมฤทธิ์ครั้งนี้ เป็นการประเมินผลจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๗ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

๒. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

๒.๑ วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๗

พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๗ มีวัตถุประสงค์มาจากการที่เทศบาลต่าง ๆ มีรายได้ไม่เพียงพอที่จะดำเนินการบริการสาธารณะของเทศบาลได้โดยครบถ้วน ตามอำนาจและหน้าที่ในกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล ทั้งนี้เพราะขาดกำลังเงินที่จะนำมาใช้จ่าย สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการปันรายได้ให้เทศบาล และกำหนดหลักการจัดหารายได้ให้แก่เทศบาลชั้นใหม่ โดยปันภาษีอากรของรัฐบางส่วนให้แก่เทศบาลบ้าง ให้ภาษีอากรที่เก็บอยู่แล้วบางประเภทเป็นรายได้ของเทศบาลบ้าง และให้เทศบาลมีอำนาจออกเทศบัญญัติจัดเก็บภาษี อากร ค่าธรรมเนียมบางประเภท ตามประมวลรัษฎากรและตามกฎหมายอื่นเพิ่มขึ้น ในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของภาษี อากร และค่าธรรมเนียมนั้น ๆ บ้าง

๒.๒ มาตรการสำคัญของกฎหมาย

มาตรการสำคัญของพระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๗ มีดังนี้

๒.๒.๑ การยกเลิกกฎหมายเดิมและบังคับใช้กฎหมายใหม่

(๑) พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เป็นต้นไป (มาตรา ๒)

(๒) ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติปันรายได้บำรุงเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๗๔ และบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓)

๒.๒.๒ การกำหนดที่มาของรายได้ของเทศบาล

(๑) เทศบาลเป็นผู้จัดเก็บภาษีอากรได้โดยตรง เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีการฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นเนื่องในการฆ่าสัตว์ ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่

/(๒) เทศบาล...

(๒) เทศบาลได้รับการจัดสรรภาษีและค่าธรรมเนียมจากรัฐบาล ที่หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้จัดเก็บ เช่น ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน

(๓) การเรียกเก็บค่าใบอนุญาต ค่าธรรมเนียม และค่าปรับซึ่งเทศบาลได้รับมอบให้เป็นเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้น ๆ

(๔) เทศบาลอาจได้รับเงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งรัฐบาลกลางจะจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่เทศบาล

๒.๒.๓ เทศบาลมีอำนาจออกเทศบัญญัติจัดเก็บภาษี อากร ค่าธรรมเนียมบางประเภทตามประมวลรัษฎากรและตามกฎหมายอื่นเพิ่มขึ้นได้ไม่เกินที่กฎหมายอนุญาต

๒.๒.๔ เทศบาลจะมอบให้กระทรวง ทบวง กรม เรียกเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมบางอย่างแทนและส่งมอบให้เทศบาลก็ได้ ทั้งนี้ เว้นแต่มาตรา ๑๑ ให้ส่งมอบกระทรวงมหาดไทย เพื่อจัดแบ่งให้เทศบาลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒.๒.๕ เทศบาลอาจได้รับเงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินได้

๒.๓ ประโยชน์ที่คาดว่าจะประชาชนจะได้รับจากการมีกฎหมาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะประชาชนจะได้รับจากการปฏิบัติตามและบังคับใช้พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๗ มีดังนี้

๒.๓.๑ การจัดทำบริการสาธารณะที่ดีขึ้น เนื่องจากเทศบาลมีรายได้มากขึ้นจากภาษีและค่าธรรมเนียม จึงสามารถจัดบริการสาธารณะได้อย่างมีคุณภาพ เช่น การเก็บขยะมูลฝอย การดูแลถนนและทางเท้า บริการไฟฟ้าสาธารณะ น้ำประปา และสุขาภิบาล บริการด้านสาธารณสุขและป้องกันโรค ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในระดับท้องถิ่น

๒.๓.๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของท้องถิ่น โดยเทศบาลสามารถนำรายได้ที่จัดเก็บได้ไปลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ท่อระบายน้ำ สวนสาธารณะ ตลาดสด อาคารโรงเรียน ศูนย์เยาวชน หรือศูนย์บริการผู้สูงอายุส่งเสริมการเจริญเติบโตของชุมชน และเพิ่มมูลค่าทรัพย์สินของประชาชน

๒.๓.๓ กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นบริหารจัดการตนเองได้ ไม่ต้องรอพึ่งรัฐบาลกลางเสมอไป เทศบาลมีอำนาจใช้รายได้ที่จัดเก็บได้เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของชุมชน เช่น น้ำท่วม ไฟฟ้าขัดข้อง หรือโรคระบาดในพื้นที่ ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้รวดเร็วและตรงจุด

๒.๓.๔ สร้างความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี พระราชบัญญัติกำหนดให้เทศบาลต้องใช้เกณฑ์เดียวกันในการจัดเก็บรายได้ เช่น อัตราภาษีที่เป็นธรรม ครอบคลุม และไม่เลือกปฏิบัติ สร้างความมั่นใจและความไว้วางใจในระบบราชการท้องถิ่น

๒.๓.๕ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการออกเทศบัญญัติ โดยประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ซึ่งเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยของท้องถิ่น

๒.๔ ปัญหาและอุปสรรค

พระราชบัญญัติรายได้เทศบาลถูกประกาศใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๗ มีบทบาทสำคัญในการกำหนดที่มารายได้ของเทศบาล โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้มีการแก้ไขปรับปรุงครั้งล่าสุดฉบับที่ ๓ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งผ่านมานานหลายปีแล้ว ปัจจุบันพบปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้หลายประการ ดังนี้

๒.๔.๑ กฎหมายมีสภาพล้าสมัย ซึ่งสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทำให้บทบัญญัติบางส่วนไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ไม่ครอบคลุมแหล่งรายได้ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบัน รวมถึงมีกฎหมายฉบับอื่น ๆ ที่ตราขึ้นมาในภายหลัง ส่งผลให้บทบัญญัติหลายส่วนของกฎหมายฉบับนี้ไม่สอดคล้องกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒.๔.๒ การประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้อำนาจคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.ณ.) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข อัตราการจัดสรร การนำส่งเงินรายได้
และการได้รับเงินรายได้สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงในกรณีที่การกำหนดรายได้ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องใดมีกฎหมายอื่นบัญญัติไว้และเป็นการกำหนดรายได้ขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในเรื่องเดียวกับที่บัญญัติไว้แล้วในบทบัญญัติเกี่ยวกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ ให้ใช้บทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้บังคับ
แทนบทบัญญัติของกฎหมายนั้น ดังนั้น พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๗ บางมาตรามีความคลุมเครือ
และซ้ำซ้อนกับกฎหมายดังกล่าว ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกิดความสับสนในการตีความและบังคับใช้

๒.๔.๓ บทบัญญัติเกี่ยวกับภาษีโรงเรือนและที่ดิน (มาตรา ๔) และภาษีบำรุงท้องที่
(มาตรา ๘) ตามพระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๗ นั้น ซึ่งปัจจุบันได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติภาษี
โรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ไปแล้ว และถูกแทนที่ด้วย
พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติรายได้เทศบาลยังไม่ได้มีการแก้ไข
ปรับปรุงให้สอดคล้องกับกฎหมายปัจจุบัน

๒.๔.๔ การประกาศใช้พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐
ได้กำหนดเกี่ยวกับน้ำมันเบนซิน ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเก็บภาษีบำรุงองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดจากการค้าในเขตจังหวัด อีกทั้งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็ได้กำหนดให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
เช่นเดียวกัน ดังนั้น บทบัญญัติเกี่ยวกับน้ำมันเบนซิน (มาตรา ๑๓) ตามพระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ.
๒๕๔๗ ที่กำหนดว่าเป็นรายได้ของเทศบาล จึงไม่สอดคล้องกับปัจจุบันที่มีการตรากฎหมายขึ้นมาใหม่และได้ให้
ภาษีดังกล่าวเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปแล้ว เมื่อยังไม่ได้มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติ
รายได้เทศบาล อาจส่งผลให้เกิดความสับสนแก่ผู้ใช้กฎหมายและประชาชนได้

๒.๕ สถิติการดำเนินคดีและการลงโทษ

- ไม่มี -

ประกาศ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ร้อยตำรวจโท

(ภพชนก ชลานุเคราะห์)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น